विक्रिकर निरिक्षक मुख्य परीक्षा - 2014

परीक्षा दि: 18-08-2015
पेपर - 2

CODE : **HO6**

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET NO.

प्रश्नपुस्तिका-II

एकूण प्रश्न : 100

वेळ : 1 (एक) तास — **सामान्य ज्ञान, बुद्धिमापन व विषयाचे ज्ञान** — एकूण गुण : 100

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक | | | | | | | | |
केंद्राची संकेताक्षरे — शेवटचा अंक

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".**

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरूद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

SEAL

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

1. पुढील विधाने वाचून योग्य पर्यायाची निवड करा.

(a) वायफाय (wifi) सुविधा देणारे बंगलोर शहर रेल्वे स्थानक हे देशातील पहिले रेल्वे स्थानक आहे.

(b) प्रवाशांना ही सुविधा एका तासाच्या कालावधीसाठी मोफत आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b)

(3) (a) आणि (b) दोन्ही (4) वरीलपैकी एकही नाही

Consider the following statements and select the correct answer from the codes given below :

(a) Bangalore City Railway station becomes the first railway station in the country to have the (wifi) facilities.

(b) The passengers get the facility free of charge for a period of one hour.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b)

(3) Both (a) and (b) (4) None of these

---

2. आठ कोटी बालकांसाठी आपल्या देशात किती 'अंगणवाड्या' (पूर्व-प्राथमिक शाळा) आहेत ?

(1) 3 लाखा पेक्षा जास्त (2) 8 लाख (3) 13 लाख (4) 18 लाख

How many 'Aanganwadis' (Pre-primary schools) are there in our country for 8 crore children ?

(1) above 3 lac (2) 8 lac (3) 13 lac (4) 18 lac

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

3. माहितीचा अधिकार ऑनलाईन करणारे भारतातील पहिले राज्य कोणते आहे ?

(1) गुजरात (2) पश्चिम बंगाल (3) आंध्र प्रदेश (4) वरीलपैकी नाही

Which is the first state in India, to make right to information online ?

(1) Gujarat (2) West Bengal

(3) Andhra Pradesh (4) None of the above

---

4. पुढील विधाने वाचून योग्य पर्यायाची निवड करा.

(a) सरकारने 'आत्महत्येचा प्रयत्न' हा गुन्हा समजला जाऊ नये म्हणून भारतीय दंडसंहितेतून तशी तरतूद काढून टाकण्याचे ठरवले आहे.

(b) भारतीय दंडसंहिता, 1860 मधील कलम 309 प्रमाणे आत्महत्येच्या प्रयत्नात दोषी ठरलेल्या व्यक्तीला एका वर्षाचा तुरुंगवास आणि दंडाची तरतूद आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्हीही (4) कोणतेही नाही

Consider the following statements and select the correct answer from the codes given below :

(a) The Government has decided to decriminalise the 'attempt to suicide' by scrapping it from the Indian Penal Code (IPC).

(b) Section 309 of the IPC, 1860, prescribes one year imprisonment and a fine if a person is found guilty of attempting a suicide.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

5. 'राष्ट्रीय स्वास्थ्य बिमा योजने' बाबत खालीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर **नाहीत** ?

(a) दारिद्र्य रेषेखालील जनतेला कॅशलेस आरोग्य विम्याचे संरक्षण प्रदान केले जाते.

(b) ही योजना 1 एप्रिल 2015 पासून आरोग्य मंत्रालयाकडून श्रम (Labour) मंत्रालयाकडे वर्गीकृत करण्यात आली.

(c) या योजनेअंतर्गत असंघटित क्षेत्रातील कामगारांना संरक्षण दिले जाते.

(d) वार्षिक ₹ 50,000 च्या कॅशलेस आरोग्य विम्याचे संरक्षण प्रदान केले जाते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b) (2) (c) (3) (c), (d) (4) (b), (d)

Which of the following statements is/are **not** correct about the 'Rashtriya Swasthya Bima Yojana' ?

(a) Provides cashless health insurance cover to BPL people.

(b) This scheme has been transferred from the Health Ministry to the Labour Ministry from April 1, 2015.

(c) Workers in the unorganised sector are covered under this scheme.

(d) Provides cashless health insurance cover of ₹ 50,000 per annum.

Answer options :

(1) (a), (b) (2) (c) (3) (c), (d) (4) (b), (d)

---

6. पुढील विधाने वाचून योग्य पर्यायाची निवड करा.

(a) स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये मतदानाची सक्ती करणारे गुजरात हे पहिले राज्य आहे.

(b) राज्यपाल ओ.पी. कोहलींनी गुजरात स्थानिक स्वराज्य संस्था अधिनियम (दुरुस्ती) विधेयक, 2009 ला संमती दिली आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b)

(3) (a) आणि (b) दोन्ही (4) वरीलपैकी एकही नाही

Consider the following statements and select the **correct** answer from the codes given below :

(a) Gujarat became the First state to make voting compulsory in local bodies.

(b) Governor O.P. Kohli has given his sanction by signing the Gujarat Local Authorities Laws (Amendment) Bill, 2009.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (a) and (b) (4) None of these

---

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

7. 'आयं.सी.सी. वर्ल्ड कप - 2015' बाबत खालीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने बरोबर **नाहीत** ?

(a) मायकेल क्लार्क हा आय सी सी वर्ल्ड कप जिंकणारा तिसरा ऑस्ट्रेलियन कप्तान ठरला.

(b) ब्रँडम मेक्यूलम हा न्युझिलंड संघाचा आय सी सी वर्ल्ड कप अंतिम सामन्यात संघाचे नेतृत्व करणारा पहिला कप्तान ठरला.

(c) वर्ल्ड कप जिंकण्यात खेळाडू तसेच प्रशिक्षक म्हणून ही सहभाग असलेली डेरेण लेहमन ही एकमेव व्यक्ती ठरली.

(d) जेम्स् फॉकनरला स्पर्धेचा सर्वोत्तम खेळाडू (Man of the Tournament) म्हणून घोषित करण्यात आले.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) (2) (a), (b)

(3) (c), (d) (4) (a), (d)

Which of the following statements regarding ICC World Cup - 2015 is/are not correct ?

(a) Michael Clarke became the third Australian Captain to win ICC World Cup.

(b) Brendom Mecullum became the First Captain of New-Zealand to lead his team in the ICC World Cup final.

(c) Darren Lehman is the only man to have won the World Cup both as a player and as a coach.

(d) James Faulkner was declared the Man of the Tournament.

Answer options :

(1) (a) (2) (a), (b)

(3) (c), (d) (4) (a), (d)

8. 12 मार्च 2015 रोजी विधी आयोगाने निवडणूक सुधारणा बाबतीत केलेल्या शिफारशीबाबत खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) उमेदवारास एकाच मतदारसंघातून निवडणूक लढविण्याची मर्यादा घालणे.

(b) मुख्य निर्वाचन आयुक्त व अन्य दोन निर्वाचन आयुक्तांची नेमणूक निवड मंडळा (collegium) मार्फत केली जावी.

(c) स्वतंत्र (अपक्ष) उमेदवारांना निवडणूक लढविण्यावर बंदी आणणे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) विधाने (a), (b) बरोबर, (c) चूकीचे.

(2) विधाने (b), (c) बरोबर, (a) चूकीचे.

(3) सर्व विधाने बरोबर.

(4) सर्व विधाने चूकीची.

Consider the following statements regarding the recommendations made by the Law Commission on March 12, 2015 on electoral reforms :

(a) Restrict a candidate to contest from one constituency.

(b) Appoint the Chief Election Commissioner and two other Election Commissioners through a collegium.

(c) Ban independents from contesting polls.

Answer options :

(1) Statements (a), (b) are correct, (c) is false.

(2) Statements (b), (c) are correct, (a) is false.

(3) All the statements are correct.

(4) All the statements are false.

---

9. पुढील विधाने वाचून योग्य पर्यायाची निवड करा.

(a) ब्राझीलच्या डाव्या विचारसरणीकडे झुकलेल्या राष्ट्रपती दिलमा रौसेफ यांची या पदाकरिता झालेली पुनर्निवड ही 1985 नंतरची सर्वात चुरशीची ठरली.

(b) जगातील सातव्या क्रमांकाच्या अर्थव्यवस्थेतील या निवडणुकीत रोसैफ यांना 61% मते पडली.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (b) दोन्ही (4) दोन्हीही नाही

Consider the following statements and select the correct answer from the codes given below :

(a) Brazil's left-leaning President Dilma Rousseff was re-elected in the most hotly contested election held since 1985.

(b) Ms. Rousseff, the first woman President of the World's seventh largest economy, won 61% of the votes.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (a) and (b) (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

10. सर्वोच्च न्यायालयाच्या निवाड्यानुसार एखादा पुरुष व स्त्री 'लिव्ह इन रिलेशनशिप' नुसार दीर्घकाळ एकत्र राहत असतील, तर महिलेला कोणते विशेष लाभ प्राप्त होतील ?

(a) कायदेशीरपणे त्यांना पती-पत्नी मानले जाईल.

(b) स्त्रीला कायदेशीर पत्नीचा दर्जा प्राप्त होईल.

(c) ती स्त्री संपत्तीची वारसदार होईल.

वरीलपैकी कोणते/कोणती विधाने **बरोबर** आहेत ?

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) आणि (c)

(3) केवळ (a) आणि (c) (4) (a), (b) आणि (c)

As per the judgement of Supreme Court, if a man and a woman stay together in 'Live-in Relationship' for a long period, what special benefits a woman is entitled to get ?

(a) Legally they are considered husband and wife.

(b) The woman will receive status of a legal wife.

(c) The woman would be an heiress to the property.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

Answer options :

(1) (a) only (2) (b) and (c) only

(3) (a) and (c) only (4) (a), (b) and (c)

---

11. मालिका पूर्ण करा.

0, 2, 24, 252, ___?___

(1) 3120 (2) 504 (3) 628 (4) 4253

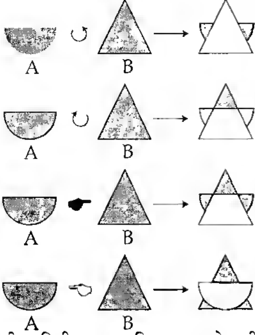
Complete the series.

0, 2, 24, 252, ___?___

(1) 3120 (2) 504 (3) 628 (4) 4253

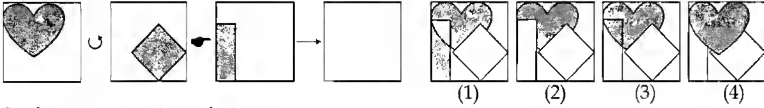
---

12. सोबतचा संबंध अभ्यासा :

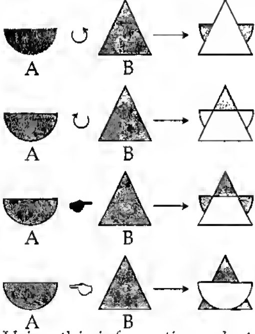

ही माहिती वापरून रिकाम्या जागेसाठी दिलेल्या पर्यायातून जास्तीत जास्त उचित प्रतिमा निवड.

पर्यायी उत्तरे :

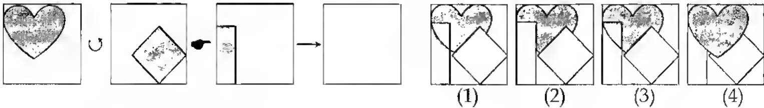

Study accompanying relations :

Using this information select the most appropriate image from the given options for the empty place.

Answer options :

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

13. तुमच्या डावीकडून सुरुवात करून जर प्रत्येक एक सोडून एका जोडीतील अक्षरांच्या स्थानांची अदलाबदल पुढे दिलेल्या मालिकेत केली तर कोणते अक्षर अशा अक्षराच्या डावीकडून सातवे येईल जे तुमच्या उजवीकडून तेरावे आहे ?

E T H K W D S B U M C X J A N R V O Y I L P Z G Q F

(1) B (2) D (3) S (4) W

Starting from your left if positions of letters of every alternative pair of letters are interchanged in the following sequence which letter will be seventh to the left of the letter which is thirteenth from your right in new the sequence ?

E T H K W D S B U M C X J A N R V O Y I L P Z G Q F

(1) B (2) D (3) S (4) W

---

14. स्वाती आणि अमन ही श्री आणि श्रीमती दास यांची मुले आहेत. श्री आणि श्रीमती डायस हे गीता, निखिल आणि सनय यांचे आई वडील आहेत. श्री आणि श्रीमती माने हे राणी, दीप आणि नित्य यांचे आई-वडील आहेत. स्वाती आणि सनय यांचे लग्न झाले असून रती, गती आणि मधू ही त्यांची मुले आहेत. श्रीमती दास, श्रीमती माने आणि श्रीमती डायस या चुलत बहिणी आहेत. निखिलचे मधूशी नाते काय आहे ?

(1) मामा (2) दूरचा मामा (3) चुलत भावंड (4) काका

Swati and Aman are children of Mr. and Mrs. Das, Mr. and Mrs. Dias are parents of Geeta, Nikhil and Sanay. Mr. and Mrs. Mane are parents of Rani, Deep and Nitya. Swati and Sanay are married to each other and have three children Rati, Gatee and Madhu. Mrs. Das, Mrs. Mane and Mrs. Dias are cousins. How is Nikhil related to Madhu ?

(1) Maternal uncle (2) Distant maternal uncle

(3) Cousin (4) Paternal uncle

---

15. F, H, J, K आणि N या पाच विद्यार्थ्यांचा एक गट आहे.

- H आणि J हे गणित व भूगोलाचा अभ्यास करतात.
- F आणि J हे गणित व इतिहासाचा अभ्यास करतात.
- H आणि K हे मनोविज्ञान व भूगोलाचा अभ्यास करतात.
- K आणि N हे मनोविज्ञान व जीवविज्ञानाचा अभ्यास करतात.
- N हा जीवविज्ञान, इतिहास आणि मनोविज्ञानाचा अभ्यास करतो.

मनोविज्ञान, भूगोल आणि जीवविज्ञान यांचा अभ्यास कोण करतो ?

(1) N (2) K (3) J (4) H

There is a group of five students F, H, J, K and N.

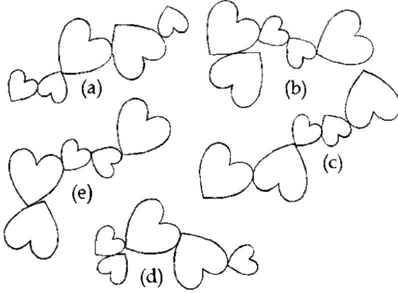
- H and J are studying maths and geography.
- F and J are studying maths and history.
- H and K are studying psychology and geography.
- K and N are studying psychology and biology.
- N is studying biology, history and psychology.

Who studies psychology, geography and biology ?

(1) N (2) K (3) J (4) H

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

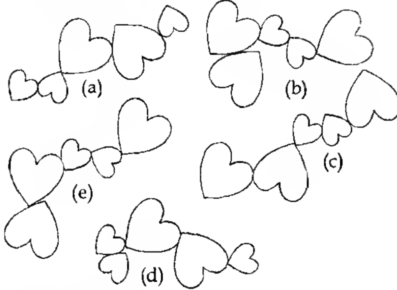
16. विसंगत प्रतिमा निवडा.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (e)
(2) फक्त (b)
(3) कोणत्याही प्रतिमा परस्पर संबंधित नाही
(4) सर्व प्रतिमा परस्पर संबंधित आहेत

Select odd image.

Answer options :

(1) Only (e)
(2) Only (b)
(3) None of the images are interrelated
(4) All images are interrelated

---

17. पाच वर्षां आधी A व B चे सरासरी वय 15 वर्ष होते. आता A, B व C चे सरासरी वय 20 वर्ष आहे. यावरून दहावर्षानंतर C चे वय किती असेल?

(1) 20 वर्षे (2) 30 वर्षे (3) 40 वर्षे (4) 50 वर्षे

Five years ago, the average age of A and B was 15 years. Now the average age of A, B and C is 20 years. What would be the age of C after 10 years ?

(1) 20 years (2) 30 years (3) 40 years (4) 50 years

---

18. स्मृतिभ्रंशात मेंदूच्या नेहमीच्या प्रतिरोधक पेशी त्याऐवजी अर्जिनिन हे पोषक वापरायला सुरुवात करतात. या प्रक्रियेत औषधोपचाराने अडथळा निर्माण करून संशोधकांनी स्मृतिभ्रंशाचे लक्षण असणाऱ्या गुठळ्या मेंदूत तयार होण्याला प्रतिबंध केला आहे. यामुळे उंदरांतील स्मृतिऱ्हासाला आळा घातला गेला. प्राण्यावर चाचणी घेतलेले कोणतेही तंत्र माणसाच्या बाबतीत उपयोगी ठरेल याची हमी देता येत नसली तरी पुढे आलेली माहिती आशादायक आहे कारण आतापर्यंत स्मृतिभ्रंश या विकारातील प्रतिरोधक पेशी आणि अर्जिनिन यांची भूमिका अजिबात माहीत नव्हती.

पुढीलपैकी कोणत्या अनुमानाला/अनुमानांना वरील माहिती पाठबळ देत **नाही** ?

(a) प्रतिरोधी पेशींकडून होणारा अर्जिनिनचा वापर मेंदूत गुठळ्या तयार होण्याला कारणीभूत ठरतो हे या संशोधनातून प्रस्थापित झाले आहे.

(b) या संशोधनामुळे मेंदूत गुठळ्या तयार व्हायला प्रतिबंध करणाऱ्या पेशी अर्जिनिन हे पोषक वापरायला सुरुवात करतात व त्यामुळे त्यांना प्रतिरोधक पेशी म्हणून कार्य करता येत नाही हे तथ्य उलगडले आहे.

(c) या संशोधनामुळे, मेंदूत गुठळ्या व्हायला प्रतिबंध करणाऱ्या प्रतिरोधक पेशी कार्य करणे थांबवतात आणि अर्जिनिन हे पोषक वापरायला सुरुवात करतात हे उलगडले आहे.

(d) मेंदूत गुठळ्या होण्याला प्रतिबंध करणारे पोषक अर्जिनिन हे मेंदूला नियमितपणे काम करू देणाऱ्या पेशींकडून वापरले जाते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (c) (2) (c) आणि (d) (3) फक्त (d) (4) फक्त (b)

In Alzheimer's immune cells that normally protect brain instead begin to consume vital nutrient called arginine. By blocking this process with drug, the researchers were able to prevent the formation of plaques in the brain that is characteristic of Alzheimer's condition. This halted memory loss in mice. No technique that is tested in animals can be guaranteed to work the same in human; the findings are encouraging because, until now, the exact role of the immune system and arginine in Alzheimer's was completely unknown.

Which of the following conclusion is/are **not** supported by the above information ?

(a) Through this research it is established that the consumption of arginine by immune cells leads to formation of plaques in brain.

(b) This research has discovered the fact that cells that prevent formation of plaques in the brain, start consuming nutrient called arginine and this prevents them from functioning as immune cells.

(c) Through this research it is discovered that cells that prevent formation of plaques, stop functioning and start consuming nutrient arginine.

(d) Nutrient arginine that prevents formation of plaques in the brain is consumed by immune cells that help the brain to function normally.

Answer options :

(1) (a) and (c) (2) (c) and (d) (3) Only (d) (4) Only (b)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

19. प्रश्न चिन्हांच्या ठिकाणी कोणती जोडी येईल ?

ME	11	16	HT
RX	23	18	SM
KM	?	?	PV

(1) 18, 24 (2) 14, 21 (3) 12, 18 (4) 56, 84

Which pair will replace the question marks ?

ME	11	16	HT
RX	23	18	SM
KM	?	?	PV

(1) 18, 24 (2) 14, 21 (3) 12, 18 (4) 56, 84

---

20. पुढे सहा विधाने दिली आहेत व त्यापुढे तीन विधाने एकत्र करून तयार केलेले चार संच दिले आहेत. तर्कसंगत विधाने असलेला संच निवडा.

(a) सर्व लाचखाऊ गुन्हेगार आहेत.
(b) कोणाही गुन्हेगाराला समाज कमी लेखत नाही.
(c) काही कपटी लोक लाचखाऊ आहेत.
(d) काही कपटी लोक गुन्हेगार नाहीत.
(e) काही कपटी लोक गुन्हेगार आहेत.
(f) लाच खाणे हा गुन्हा आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (f), (b), (d) (2) (a), (d), (e) (3) (f), (e), (d) (4) (a), (c), (e)

Below are given six statements followed by four sets of combination of three. Choose the set in which the statements are logically related ?

(a) All those who take bribe are criminals.
(b) No criminals are looked down upon in the society.
(c) Some crooked people take bribes.
(d) Some crooked people are not criminals.
(e) Some crooked people are criminals.
(f) Taking bribe is a crime.

Answer options :

(1) (f), (b), (d) (2) (a), (d), (e) (3) (f), (e), (d) (4) (a), (c), (e)

---

21. जोड्या लावा :

	जिल्हा		गुहा/लेणी
(a)	लातूर	(i)	पारगाव
(b)	बीड	(ii)	खरोसा
(c)	चंद्रपूर	(iii)	चांभार
(d)	नाशिक	(iv)	भांडक

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)
(2)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)
(3)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(4)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)

Match the following :

	Districts		Caves
(a)	Latur	(i)	Pargao
(b)	Beed	(ii)	Kharosa
(c)	Chandrapur	(iii)	Chambhar
(d)	Nashik	(iv)	Bhandak

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)
(2)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)
(3)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(4)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)

22. 2011 जनगणनेनुसार खालीलपैकी कोणत्या जिल्ह्यात लोकसख्यावृद्धी ऋणात्मक होती ?

(1) मुंबई (2) सिंधुदुर्ग (3) नागपूर (4) नाशिक

According to 2011 census which of the following districts has shown negative growth of population ?

(1) Mumbai (2) Sindhudurg (3) Nagpur (4) Nashik

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

23. खालील घटकांपैकी कोणता/कोणते घटक अमरावती, अकोला, यवतमाळ जिल्ह्यात लोकसंख्येची कमी घनता असण्यास कारणीभूत झालेले नाहीत ?

(a) शेती उत्पादनाची अनिश्चितता

(b) भटक्या जमातींचे अस्तित्व

(c) अत्यंत दाट वने

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) व (b) (2) (a) व (c) (3) फक्त (c) (4) फक्त (b)

Which of the following factors is/are not responsible for low density of population in districts of Amravati, Akola, Yawatmal ?

(a) Uncertainty of farm yield.

(b) Existence of nomadic tribes.

(c) Very high density of forest.

Answer options :

(1) (a) and (b) (2) (a) and (c) (3) Only (c) (4) Only (b)

---

24. नारळाच्या शेतीखाली असलेल्या क्षेत्राच्या संदर्भात खालील जिल्हे उतरत्या क्रमात लावा.

(1) ठाणे, रायगड, सिंधुदुर्ग, रत्नागिरी

(2) सिंधुदुर्ग, रत्नागिरी, रायगड, ठाणे

(3) रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग, ठाणे, रायगड

(4) रत्नागिरी, रायगड, ठाणे, सिंधुदुर्ग

Arrange the following districts in descending order of their area under coconut cultivation.

(1) Thane, Raigad, Sindhudurg, Ratnagiri

(2) Sindhudurg, Ratnagiri, Raigad, Thane

(3) Ratnagiri, Sindhudurg, Thane, Raigad

(4) Ratnagiri, Raigad, Thane, Sindhudurg

---

25. जोड्या लावा :

	पिक		पिकाची जात
(a)	तांदूळ	(i)	निळवा
(b)	गहू	(ii)	श्रद्धा
(c)	ज्वारी	(iii)	सोनालिका
(d)	बाजरी	(iv)	कस्तुरी

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)
(2)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)
(3)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)
(4)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)

Match the following :

	Crop		Crop category
(a)	Rice	(i)	Nilawa
(b)	Wheat	(ii)	Shraddha
(c)	Jawar	(iii)	Sonalika
(d)	Bajara	(iv)	Kasturi

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)
(2)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)
(3)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)
(4)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)

---

26. ________ यांची दुसरी शाळा 'मुक्ती' पुण्याजवळ केडगाव येथे होती.

(1) धों.के. कर्वे (2) पंडिता रमाबाई

(3) महात्मा फुले (4) रमाबाई रानडे

________ second school, 'Mukti', was established at Kedgaon near Pune.

(1) D.K. Karve's (2) Pandita Ramabai's

(3) Mahatma Phule's (4) Ramabai Ranade's

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

27. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी स्थापित केलेल्या खालील संघटनांची कालानुक्रमे रचना करा.

(a) अखिल भारतीय शेड्यूलड् कास्ट फेडरेशन

(b) बहिष्कृत हितकारिणी सभा

(c) द बुद्धीस्ट सोसायटी ऑफ इंडिया

(d) पिपल्स एज्यूकेशन सोसायटी

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b), (c), (d) (2) (c), (b), (a), (d) (3) (b), (a), (d), (c) (4) (c), (d), (b), (a)

Arrange the following organizations started by Dr. B.R. Ambedkar in their chronological order :

(a) Akhil Bhartiya Scheduled Caste Federation

(b) Bahishkrit Hitkarini Sabha

(c) The Buddhist Society of India

(d) People's Education Society

Answer options :

(1) (a), (b), (c), (d) (2) (c), (b), (a), (d) (3) (b), (a), (d), (c) (4) (c), (d), (b), (a)

---

28. जोसेफ बॅपटिस्टा हे ________ यांचे सहकारी आणि वकील होते.

(1) फिरोजशहा मेहता (2) रहिमतुल्ला सयानी

(3) शंकर शेठ (4) लोकमान्य टिळक

Joseph Baptista was a colleague and lawyer of ________.

(1) Pherozshah Mehta (2) Rahimtulla Sayani

(3) Shankar Sheth (4) Lokmanya Tilak

---

29. पुढीलपैकी कोणत्या व्यक्तीने/व्यक्तींनी सर्वप्रथम आर्थिक राष्ट्रवादाची तात्त्वीक भूमिका मांडली ?

(1) दादाभाई नौरोजी फक्त (2) दादाभाई नौरोजी आणि म.गो. रानडे

(3) म.गो. रानडे आणि रा.गो. भांडारकर (4) दादाभाई नौरोजी आणि बा.गं. टिळक

Who from among the following put forward the theory of economic nationalism for the first time ?

(1) Dadabhai Naoroji alone (2) Dadabhai Naoroji and M.G. Ranade

(3) M.G. Ranade and R.G. Bhandarkar (4) Dadabhai Naoroji and B.G. Tilak

---

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

30. जोड्या जुळवा :

भारतीय राष्ट्रसभेची मुंबई येथील अधिवेशने			अध्यक्ष
(a)	1889	(i)	सर हेन्री कॉटन
(b)	1904	(ii)	एस.पी. सिन्हा
(c)	1915	(iii)	सर विल्यम वेडरबर्न
(d)	1934	(iv)	डॉ. राजेंद्र प्रसाद

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)
(2)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(3)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(4)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

Match the following :

Sessions of the Indian National Congress in Mumbai			The Presidents
(a)	1889	(i)	Sir Henry Cotton
(b)	1904	(ii)	S.P. Sinha
(c)	1915	(iii)	Sir William Wedderburn
(d)	1934	(iv)	Dr. Rajendra Prasad

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)
(2)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(3)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(4)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

31. पुढीलपैकी कोणत्या घटनादुरुस्तीद्वारे सर्वोच्च न्यायालय आणि उच्च न्यायालये यांच्या न्यायिक पुनर्विलोकनाच्या अधिकारावर मर्यादा घातली गेली ?

(1) 44 व्या (2) 42 व्या (3) 24 व्या (4) 26 व्या

Which one of the following amendments curtailed the power of Judicial review of the Supreme Court and High Court ?

(1) 44th (2) 42nd (3) 24th (4) 26th

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

32. राजकोषीय जबाबदारी आणि अंदाजपत्रक व्यवस्थापन कायदा (FRBM) याचे हे उद्दीष्ट होय :

(a) दीर्घकालीन समग्रलक्षी स्थैर्य

(b) आदर्श ऋण व्यवस्थापन

(c) सेवा कराचा घटलेला दर

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) फक्त (2) (a) व (b) फक्त

(3) (b) व (c) फक्त (4) वरील सर्व

The Fiscal Responsibility and Budget Management Act (FRBM) aims at :

(a) long term macroeconomic stability

(b) prudential debt. management

(c) reduced rates of service tax

Answer options :

(1) (a) only (2) (a) and (b) only

(3) (b) and (c) only (4) All of the above

---

33. खालीलपैकी कोणता राज्याच्या राज्यपालाचा स्व-विवेकाधीन अधिकार नाही ?

(1) विधेयक राष्ट्रपतीच्या विचारार्थ राखून ठेवणे.

(2) विधान सभा बरखास्त करणे.

(3) विधान सभेवर एका आंग्ल-भारतीयाची नियुक्ती करणे.

(4) घटकराज्यातील घटनात्मक यंत्रणा कोसळल्यास राष्ट्रपतीकडे तसा अहवाल पाठविणे.

Which of the following is not a Discretionary power of the state Governor ?

(1) Reserving a bill for the consideration of the President

(2) Dissolving the Vidhan Sabha

(3) Nominating an Anglo-Indian to the Vidhan Sabha

(4) Reporting to the President with regard to the break down of Constitution Machinery in the state.

---

34. घटना समितीमध्ये ब्रिटिश भारतातील, चीफ कमिशनर प्रांतातील आणि भारतीय संस्थानातील किती प्रतिनिधी होते ?

(1) 290-ब्रिटिश भारत, 6-चीफ कमिशनर प्रांत, 93-भारतीय संस्थाने

(2) 292-ब्रिटिश भारत, 4-चीफ कमिशनर प्रांत, 93-भारतीय संस्थाने

(3) 296-ब्रिटिश भारत, 4-चीफ कमिशनर प्रांत, 89-भारतीय संस्थाने

(4) 296-ब्रिटिश भारत, 6-चीफ कमिशनर प्रांत, 87-भारतीय संस्थाने

How many representatives were there from British India, Chief Commissioner's Provinces and Indian states, in the Constituent Assembly ?

(1) 290-British India, 6-Chief Commissioner's Provinces, 93-Indian States

(2) 292-British India, 4-Chief Commissioner's Provinces, 93-Indian States

(3) 296-British India, 4-Chief Commissioner's Provinces, 89-Indian States

(4) 296-British India, 6-Chief Commissioner's Provinces, 87-Indian States

---

35. राज्यांची पुनर्रचना किंवा संघ-राज्य संबंधा बाबत कोणती समिती आणि आयोग संबंधित आहे ?

(a) जे.व्ही.पी. समीती (b) दार आयोग

(c) राज गोपालाचारी समिती (d) सरकारिया आयोग

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a), (b), (c) (2) फक्त (a), (b), (d)

(3) फक्त (a), (c), (d) (4) फक्त (b), (c), (d)

Which Committees and Commissions are related to the reorganisation of the states or Union-State relations ?

(a) JVP Committee (b) Dar Commission

(c) Rajgopalachari Committee (d) Sarkaria Commission

Answer options :

(1) Only (a), (b), (c) (2) Only (a), (b), (d)

(3) Only (a), (c), (d) (4) Only (b), (c), (d)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

36. खालीलपैकी कोणती विधाने असत्य आहेत ?

(a) लोकायुक्त कोर्टाप्रमाणे अंतिम निर्णय देऊ शकतो.

(b) लोकपाल बिलामध्ये लाचलुचपतीस आळा घालण्याची पुरेपुर कुवत आहे.

(c) लोकायुक्त किंवा लोकपालांना परकीय संबंधा बद्दलच्या प्रकरणांमधे तपास करता येणार नाही.

(d) तक्रार करणाऱ्या व्यक्तिस कोर्टात किंवा इतर न्यायसभे पुढे जाण्याचा पर्याय उपलब्ध असेल तर लोकायुक्त अशी तक्रार हाताळू शकणार नाही.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) फक्त (2) (a) आणि (c) (3) (b) आणि (d) (4) सर्व विधाने असत्य

Which of the following statements are not true ?

(a) Lokayukta can pass final order like court of Law.

(b) Lokpal Bill has tremendous potential to root out corruption.

(c) Lokpal or Lokayukta shall not investigate any matter pertaining to foreign relations.

(d) Lokayukta can not entertain any complaint where complainant has alternative remedy in any court or tribunal.

Answer options :

(1) (a) only (2) (a) and (c) (3) (b) and (d) (4) All are untrue

37. 'राज्याच्या धोरणाच्या मार्गदर्शक तत्त्वा' वरील भाष्ये आणि भाष्यकार यांची जुळणी करा :

(a)	''बँकेच्या सोयीनुसार वटविता येणारा चेक''	(i)	ॲलन ग्लॅडहिल
(b)	''अ-वादयोग्य आणि अमूर्त''	(ii)	के.टी. शाह
(c)	''या मागील खरा हेतू भारताला पोलीस राज्य नव्हे तर कल्याणकारी राज्य बनविण्याचा आहे''	(iii)	अनंतनारायण
(d)	''इतरकाही गोष्टी करण्यासाठी शासनाला दिलेल्या विधायक सूचना''.	(iv)	के.व्ही. राव

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(2)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(3)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)

Match the comments on the 'Directive Principles of State Policy' with their authors :

(a)	"A cheque payable by the bank at its convenience"	(i)	Allen Gledhill
(b)	"Non-justiciable and abstract"	(ii)	K.T. Shah
(c)	"Underlying spirit is to make India not a Police state but a welfare state"	(iii)	Anantnarayan
(d)	"Affirmative instructions to the Government to do certain other things"	(iv)	K.V. Rao

Answer options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(2)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(3)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)

38. कोणत्या घटना दुरुस्तीद्वारे शिक्षणाचा अधिकार मुलभूत अधिकारांमध्ये समाविष्ट करण्यात आला?

(1) 84 वी घटना दुरुस्ती (2) 85 वी घटना दुरुस्ती

(3) 86 वी घटना दुरुस्ती (4) 87 वी घटना दुरुस्ती

By which constitutional amendment, the Right to Education is incorporated as a fundamental right ?

(1) 84th Constitutional Amendment (2) 85th Constitutional Amendment

(3) 86th Constitutional Amendment (4) 87th Constitutional Amendment

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

39. (a) जागतिक व्यापार संघटना 1 जानेवारी 1996 ला स्थापन झाली.

(b) भारत संस्थापक सदस्य नव्हता परंतु लवकरच सदस्य झाला.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) फक्त बरोबर आहे. (2) (b) फक्त बरोबर आहे.

(3) (a) व (b) दोन्हीही बरोबर आहेत. (4) (a) व (b) दोन्हीही चूक आहेत.

(a) World Trade Organization (WTO) was established on 1st January 1996.

(b) India was not a founder member but became a member a little later.

Answer options :

(1) (a) only is correct. (2) (b) only is correct.

(3) both (a) and (b) are correct. (4) both (a) and (b) are incorrect.

---

40. 'सांसद आदर्श ग्राम योजनेचा' (SAGY) आरंभ ________ यांच्या जन्म दिनानिमित्त 11 ऑक्टोबर, 2014 रोजी करण्यात आला.

(1) मदन मोहन मालवीय (2) राजा राममोहन रॉय

(3) जय प्रकाश नारायण (4) वल्लभभाई पटेल

The 'Sansad Adarsh Gram Yojna' (SAGY) was launched on 11th October, 2014 on the birth anniversary of ________.

(1) Madan Mohan Malviya (2) Raja Ram Mohan Roy

(3) Jai Prakash Narayan (4) Vallabhbhai Patel

---

41. खालीलपैकी कोणत्या संघटनांना माहितीच्या अधिकार अधिनियम 2005 लागू आहे :

(a) गुप्तवार्ता केंद्र

(b) केंद्रीय राखीव पोलीस दल

(c) सीमा रास्ता विकास मंडळ

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) (a) व (c) (3) (a), (b) व (c) (4) कोणालाही नाही

The Right to Information Act, 2005 is applicable to which of the following organisations ________.

(a) Intelligence Bureau

(b) Central Reserve Police Force

(c) Border Road Development Board

Answer options :

(1) Only (a) (2) (a) and (c) (3) (a), (b) and (c) (4) To none

---

42. पुढील विधाने वाचून **योग्य** पर्यायाची निवड करा.

(a) लवकरच प्रकाशित होणाऱ्या धार्मिक गटांच्या जनगणनेनुसार 2001 ते 2011 मध्ये मुस्लिमांची लोकसंख्या 24% ने वाढली आहे.

(b) जरी मुस्लिमांची संख्या वाढ ही 1991 ते 2001 च्या 29% वाढीपेक्षा कमी झालेली असली तरी (2001-11) या दशकाच्या राष्ट्रीय सरासरी 18% पेक्षा जास्त आहे.

(c) उपलब्ध आकडेवारीनुसार सगळ्यात जास्त मुस्लिम लोकसंख्या मधील वाढ ही उत्तराखंड मध्ये आढळते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a) (2) फक्त (a) आणि (b)

(3) फक्त (b) आणि (c) (4) फक्त (a) आणि (c)

Consider the following statements and select the correct answer from the codes below :

(a) The latest census data on the population of religious groups, set to be released shortly shows a 24% rise in Muslim population between 2001 and 2011.

(b) While the growth rate of Muslim population has slowed down from around 29% between 1991 and 2001, it is still higher than the national average of 18% for the decade (2001-11).

(c) The data showed the most rapid rise in the share of Muslims in the total population was witnessed in Uttarakhand.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (a) and (b)

(3) Only (b) and (c) (4) Only (a) and (c)

---

43. माहितीचा अधिकार अधिनियम, 2005 नुसार केंद्रीय माहिती आयोगास फौजदारी प्रक्रिया संहिते नुसार एखाद्या कृत्यामध्ये न्यायिक चौकशी करताना सत्र न्यायालयाचे अधिकार असतात.

हे वाक्य ________ आहे.

(1) बरोबर (2) चूक

(3) अंशत: बरोबर व अंशत: चूक (4) सांगू शकत नाही

As per Right to Information Act, 2005, the Central Information Commission have the powers of a sessions court under the Criminal Procedure Code while making judicial inquiry into any matter.

This statement is ________.

(1) correct (2) wrong

(3) partly correct and partly wrong (4) can't say

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

44. सर्वोच्च न्यायालयाने माहितीच्या अधिकाराची व्याख्या (Interpretation) खालीलपैकी कोणत्या प्रकरणी केली आहे ?

(1) वैशाली कच्छवाह वि. द्वारका प्रसाद जयस्वाल

(2) पीपल्स युनियन फॉर सिव्हिल लिबर्टिज् आणि ओ.आर.एस. वि. यु.ऑ. इंडिया

(3) डॉ. अरविंद कुमार शर्मा वि. मुख्य दक्षता आयुक्त यु.ऑ. इंडिया आणि ओ.आर.एस्. 2009

(4) सुरुपसिंगनाईक वि. गव्हर्नमेंट ऑफ महाराष्ट्र आणि ओ.आर.एस. 2007.

In which of the following cases has the Supreme Court interpreted the meaning of Right to Information ?

(1) Vaishali Katchhavah Vs. Dwaraka Prasad Jaiswal

(2) People's Union for Civil Liberties and Ors Vs. U.O.I

(3) Dr. Arvind Kumar Sharma Vs. Chief Dakshta Ayukta, UOI and Ors 2009

(4) Surup Sing Naik Vs. Govt. of Maharashtra and Ors, 2007.

---

45. नियोजन आयोगाच्या मते जर ग्रामीण भागातील व्यक्ती एवढे उष्मांक मिळवू शकत नसेल तर ती व्यक्ती दारिद्र्यात आहे असे मानता येते :

(1) 2400 (2) 2100 (3) 2200 (4) 2300

According to the Planning Commission, a person from the rural area is regarded as a poor person if he is unable to get ________ of energy.

(1) 2400 (2) 2100 (3) 2200 (4) 2300

---

46. सिग्नल किती वेळ बदलतो/सेकंद या गुणोत्तरास काय म्हणतात ?

(1) बॉड रेट (2) बिट रेट (3) बँड विड्थ (4) बँड स्पीड

The number of times the signal changes/second is called ________.

(1) Baud rate (2) Bit rate (3) Band width (4) Band speed

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

47. सायबर सिक्युरीटी व इमर्जन्सी रिस्पॉन्स टीम व उद्भववाच्या तात्काल संकटकालीन घटनेत समन्वय साधण्यासाठी खालीलपैकी कोणती प्रमुख संस्था काम करते ?

(1) सि.ई.आर.टी.-(इन) (2) एन.सी.इ.आर.टी.

(3) आय.सी.इ.आर.टी. (4) आय.सी.ई.

________ is a nodal agency for co-ordination of all efforts of Cyber Security emergency response and crisis management.

(1) CERT-IN (2) NCERT

(3) ICERT (4) ICE

---

48. प्राथमिक हेल्थ केअर साठीचे मिडीया लॅब एशियाचे पोर्टेबल मॉडेलचे नाव ________ आहे.

(1) सेहत साथी (2) इ-हेल्थ

(3) V-हेल्थ (4) धन्वंतरी

Portable model of primary health care delivery developed by media lab Asia is ________.

(1) Sehat Saathi (2) E-health

(3) V-health (4) Dhanwanthari

---

49. 9 जानेवारी 2015 ला खालीलपैकी कोणता स्पेक्ट्रम निवीदेत होता ?

(1) 103.75 मेगा हर्टज 800 मेगा हर्टज बँड मध्ये (2) 108.88 मेगा हर्टज 700 मेगा हर्टज बँड मध्ये

(3) 105.78 मेगा हर्टज 650 मेगा हर्टज बँड मध्ये (4) 91.08 मेगा हर्टज 1800 मेगा हर्टज बँड मध्ये

On 9th January 2015 spectrum put to auction :

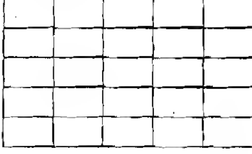
(1) 103.75 mHz in 800 mHz band (2) 108.88 mHz in 700 mHz band

(3) 105.78 mHz in 650 mHz band (4) 91.08 mHz to 1800 mHz band

---

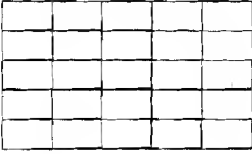
कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

50. आकृतीत किती आयात आहेत ?

(1) 200 (2) 225 (3) 235 (4) 242

How many rectangles are there in the above figure ?

(1) 200 (2) 225 (3) 235 (4) 242

---

51. खालीलपैकी कोणता आय.पी.ॲड्रेस लूप बँक आय.पी. म्हणून वापरला जातो ?

(1) 127.0.0.0/8 (2) 172.16.0.0 (3) 192.0.0.0 (4) 196.0.0.0

From amongst the following what is a loop bank address of the local host :

(1) 127.0.0.0/8 (2) 172.16.0.0 (3) 192.0.0.0 (4) 196.0.0.0

---

52. भारतामध्ये इंटरनेट सर्विस विदेश संचार निगम ने ________ तारखेस सुरु केली.

(1) 15 ऑगस्ट 1995 (2) 14 जून 1985

(3) 16 ऑगस्ट 1984 (4) 18 ऑगस्ट 1995

Internet services were launched in India on ________ by Videsh Sanchar Nigam Ltd.

(1) 15th August 1995 (2) 14th June 1985

(3) 16th August 1984 (4) 18th August 1995

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

53. इस्रोने सिव्हील अेव्हीऐशन मध्ये अेअरपार्ट अँथोरीटी ऑफ इंडीया सोबत नेव्हीगेशन सिस्टीम तयार करण्याचे काम केले तिचे नाव.

(1) गगन (GAGAN) (2) जी.पी.एस. गान. (GPS GAN)

(3) गान. जी.पी.एस. (GAN GPS) (4) आर.जी.पी.एस.आर.ओ. (RGPSRO)

The project where ISRO is jointly working on navigation system with the Airport Authority of India is known as ________.

(1) GAGAN (2) GPS GAN

(3) GAN GPS (4) RGPSRO

---

54. खालीलपैकी कोणती संख्या मोठी आहे ?

(1) $\frac{1}{3}$ (2) $\frac{2}{7}$ (3) $\frac{4}{9}$ (4) $\frac{7}{13}$

From amongst the following which number is the biggest ?

(1) $\frac{1}{3}$ (2) $\frac{2}{7}$ (3) $\frac{4}{9}$ (4) $\frac{7}{13}$

---

55. सि.आय.एस.सी. म्हणजे काय ?

(1) कॉंप्युटर इंस्ट्रक्शन सेट कॉंप्लेक्स (2) कॉंप्लेक्स इंस्ट्रक्शन सेट कॉंप्युटर

(3) कोड इंस्ट्रक्शन सेट कॉंप्युटर (4) कोड इंस्ट्रक्शन सेट कॉंप्लेक्स

The term CISC stands for ________.

(1) Computer instruction set complex (2) Complex instruction set computer

(3) Code instruction set computer (4) Code instruction set complex

---

56. किमान जीवनमान पुरविण्यासाठी भारतीयांचा भौतिक आणि सांस्कृतिक दर्जा सुधारणे हे ________ शी संबंधित आहे.

(1) नेहरू - गांधी प्रतिमान (2) गांधी प्रतिमान

(3) नव - गांधी प्रतिमान (4) मार्क्स प्रतिमान

To raise the material as well as cultural level of the Indian masses so as to provide a basic standard of life is referred to as :

(1) Nehru Gandhi Model (2) Gandhian Model

(3) Neo - Gandhian Model (4) Marxis Model

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

57. जोड्या लावा :

	जिल्हा		निर्मिती दिनांक
(a)	सिंधुदुर्ग	(i)	16 ऑगस्ट 1982
(b)	लातूर	(ii)	01 मे 1999
(c)	वाशिम	(iii)	01 मे 1981
(d)	गोंदिया	(iv)	01 जुलै 1998

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)
(2)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(4)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)

Match the following :

	District		Formation date
(a)	Sindhudurg	(i)	16 August 1982
(b)	Latur	(ii)	01 May 1999
(c)	Washim	(iii)	01 May 1981
(d)	Gondiya	(iv)	01 July 1998

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)
(2)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(4)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)

58. खालीलपैकी कोणते विधान **चुकीचे** आहे ?

(a) महामंडळ कर हा केन्द्र सरकारकडून आकारला जातो.

(b) सन 1990 - 91 पासून महामंडळ कराचे दर टप्याटप्याने वाढले आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) फक्त (2) (b) फक्त

(3) (a) व (b) दोन्हीही (4) (a) व (b) दोन्हीही नाहीत

Which of the following statements is **incorrect** ?

(a) Corporation tax is levied by the Central Government.

(b) The rates of corporate tax have gradually increased since 1990 - 91.

Answer options :

(1) (a) only (2) (b) only

(3) Both (a) and (b) (4) Neither (a) nor (b)

---

59. पुढील दोन पैकी कोणते विधान **योग्य** आहे ?

(a) प्रधानमंत्री डॉ. मनमोहन सिंग यांच्या अधिपत्याखाली सरकार असतांना भारतात आर्थिक सुधारणांची प्रक्रिया सुरू झाली.

(b) आर्थिक सुधारणा दोन वेगवेगळ्या वळणाच्या होत्या : ढोबळ आर्थिक स्थिरीकरण व संरचनेच्या सुधारणा

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (a) व (b) (4) कोणतेही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) Under Dr. Manmohan Singh as the Prime Minister, the process of economic reforms was initiated in India.

(b) The Economic Reforms consisted of two distinct strands : macroeconomic stabilisation and structural reforms.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (a) and (b) (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

60. राष्ट्रीय नमुना सर्वेक्षण संघटना (NSSO) ने बेरोजगारीबाबत खालील संकल्पना विकसित केल्या आहेत

(a) सामान्य स्थिती (b) चालू साप्ताहिक स्थिती

(c) चालू दैनंदिन स्थिती (d) चालू वार्षिक स्थिती

पर्यायी उत्तरे :

(1) (b), (c) आणि (d) फक्त (2) (b) आणि (c) फक्त

(3) (a), (b) आणि (c) फक्त (4) वरीलपैकी सर्व

The National Sample Survey Organization (NSSO) has developed the following concepts regarding unemployment :

(a) Usual status (b) Current weekly status

(c) Current daily status (d) Current yearly status

Answer options :

(1) (b), (c) and (d) only (2) (b) and (c) only

(3) (a), (b) and (c) only (4) All of the above

---

61. खालीलपैकी कोणत्या वर्षी भारतात आयातशुल्क कर करउत्पन्नाचा जवळपास अर्धा भाग मिळवणारा मोठा मार्ग होता ?

(1) 1990 - 91 (2) 1992 - 93 (3) 1993 - 94 (4) 1994 - 95

In which year did the customs duty become an important source contributing to almost half of tax revenue in India ?

(1) 1990 - 91 (2) 1992 - 93 (3) 1993 - 94 (4) 1994 - 95

---

62. भारताच्या सार्वभौम ऋणाचे पतमापन यांच्याकडून केले जाते :

(a) फिच रेटींग्ज (b) स्टॅन्डर्ड आणि पूर्स

(c) क्रिसिल (d) इक्रा

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) व (b) फक्त (2) (c) व (d) फक्त

(3) वरील सर्व (4) वरीलपैकी एकही नाही

These are the sovereign credit rating agencies rating India's sovereign debts.

(a) Fitch Ratings (b) Standard and Poor's

(c) CRISIL (d) ICRA

Answer options :

(1) (a) and (b) only (2) (c) and (d) only

(3) All of the above (4) None of the above

---

63. भारतातील आठ अग्रगण्य उद्योगपतींनी 1950 च्या दशकात तयार केलेल्या आर्थिक विकासाच्या योजनेस ______ असे म्हणतात.

(1) बॉम्बे प्लॅन (योजना) (2) गांधी योजना (3) नेहरू योजना (4) पंचवार्षिक योजना.

During 1950s, eight leading industrialists of India conceived 'a' plan of Economic Development which was popularly known as :

(1) Bombay Plan (2) Gandhian Plan (3) Nehruvian Plan (4) Five Year Plan

---

64. भारताच्या पहिल्या दोन पंचवार्षिक योजनांमध्ये वाटपाचा सर्वात जास्त हिस्सा या एका क्षेत्राला मिळाला :

(1) कृषी व संबंधित सहायक क्षेत्र (2) वीज

(3) सिंचन (4) वाहतूक आणि दळणवळण

Under the first two five year plans in India, the highest allocation going to a single sector was :

(1) Agriculture and Allied activities (2) Power

(3) Irrigation (4) Transport and Communication

---

65. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) भारतातील सर्व खेडी सर्व हवामान रस्त्यांनी जोडण्याचे उद्दिष्ट दहाव्या पंचवार्षिक योजनेत होते.

(b) राष्ट्रीय व राज्य रस्ते किमान दूमार्गी श्रेणीचे करायचे हे बाराव्या पंचवार्षिक योजनेचे उद्दिष्ट आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्हीही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) The 10th Five Year Plan had the objective of connecting all villages with all weather roads.

(b) The 12th F.Y.P has the objective of upgrading National and State Highways to a minimum two lane standard.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

66. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **बरोबर** आहे ?

(a) गॅट चे मार्गदर्शक तत्व द्वीपार्टी पद्धत नाउमेद करुन बहुपार्टी पद्धतीस चालना देणारे आहे.

(b) गॅट कस्टमस् यूनियन व मुक्त व्यापार क्षेत्राचा संपूर्णपणे निषेध करते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्हीही (a) व (b) (4) कोणतेही नाही.

Which of the following two statements is **correct** :

(a) The guiding principle of the GATT is to discourage bilateralism and encourage multilateralism.

(b) GATT prohibits custom union and free trade area completely.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (a) and (b) (4) Neither

---

67. जागतिकीकरण ही अशी प्रक्रिया आहे ज्यात :

(a) आर्थिक एकीकरण सखोल होते.

(b) आर्थिक मुक्तपणा वाढीस लागतो.

(c) आर्थिक स्वातंत्र्य वाढीस लागते.

(d) वित्तिय प्रवाह विस्तारतात.

पर्यायी उत्तरे :

(1) वरील सर्व

(2) (a), (b) आणि (c) फक्त

(3) (b), (c) आणि (d) फक्त

(4) (a), (b) आणि (d) फक्त

Globalization is a process of :

(a) Deepening economic integration.

(b) Increasing economic openness.

(c) Growing economic independence

(d) Expanding financial flows

Answer options :

(1) All of the above

(2) (a), (b) and (c) only

(3) (b), (c) and (d) only

(4) (a), (b) and (d) only

---

68. योग्य जोड्या जुळवा :

	अ - गट		ब - गट
(a)	पोस्टल इंडेक्स नंबर - PIN	(i)	1975
(b)	जलद मेल सेवा - QMS	(ii)	1986
(c)	शीघ्र टपाल सेवा - SPS	(iii)	1972

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)
(1)	(iii)	(ii)	(i)
(2)	(iii)	(i)	(ii)
(3)	(i)	(ii)	(iii)
(4)	(i)	(iii)	(ii)

Match the pairs :

	Gr - A		Gr - B
(a)	Postal Index Number - PIN	(i)	1975
(b)	Quick Mail Service - QMS	(ii)	1986
(c)	Speed Post Service - SPS	(iii)	1972

Answer options :

	(a)	(b)	(c)
(1)	(iii)	(ii)	(i)
(2)	(iii)	(i)	(ii)
(3)	(i)	(ii)	(iii)
(4)	(i)	(iii)	(ii)

69. बाराव्या पंचवार्षिक योजने अंतर्गत 'उपभोग गरीबी' चे शिरगणती गुणोत्तर किती टक्क्याने कमी करण्याचे उद्दिष्ट आहे ?

(a) 8 (b) 10 (c) 12 (d) 6

पर्यायी उत्तरे :

(1) (d) (2) (a) (3) (b) (4) (c)

The 12th Five Year Plan envisages to reduce the head count ratio of consumption poverty by what percentage points ?

(a) 8 (b) 10 (c) 12 (d) 6

Answer options :

(1) (d) (2) (a) (3) (b) (4) (c)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

70. 2015 - 2020 च्या विदेश व्यापार धोरणात या योजना सुरू केल्या गेल्या :

(a) मर्चंडाइज एक्स्पोर्टस फ्रॉम इंडिया स्किम

(b) सर्विसेस एक्स्पोर्टस फ्रॉम इंडिया स्किम

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) व (b) दोन्ही बरोबर आहेत. (2) (a) फक्त बरोबर आहे.

(3) (b) फक्त बरोबर आहे. (4) (a) व (b) दोन्ही चूक आहेत.

Foreign trade policy 2015 - 2020 introduced :

(a) Merchandise Exports from India Scheme (MEIS)

(b) Services Exports from India Scheme (SEIS)

Answer options :

(1) Both (a) and (b) are correct (2) (a) only is correct

(3) (b) only is correct (4) Both (a) and (b) are incorrect

---

71. सन 2011 मधे साक्षरता दरासंदर्भात खालील राज्यांची घटत्या क्रमाने मांडणी करा.

(a) पश्चिम बंगाल (b) महाराष्ट्र (c) हिमाचल प्रदेश

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b) आणि (c) (2) (c), (b) आणि (a) (3) (b), (c) आणि (a) (4) (b), (a) आणि (c)

Arrange the following states in descending order with respect to literacy rate in the year 2011 :

(a) West Bengal (b) Maharashtra (c) Himachal Pradesh

Answer options :

(1) (a), (b) and (c) (2) (c), (b) and (a) (3) (b), (c) and (a) (4) (b), (a) and (c)

---

72. पढील दोन पैकी कोणते विधान **योग्य** आहे ?

(a) स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजनेत रोख व अन्नधान्य स्वरुपात मदत होते.

(b) संपूर्ण ग्रामीण रोजगार योजनेत बँक क्रेडिट व शासन उपदानांचा भाग असतो.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) दोन्ही (a) व (b) (4) कोणतेही नाही

Which of the following two Statements is **correct** ?

(a) Swaranjyanti Gram Swarojzgar Yojana has cash and food grain components.

(b) Sampoorna Grameen Rozgar Yojna has bank credit and government subsidy components.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (a) and (b) (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

73. करांचे ओझे जोखण्याची सर्वात सुलभ व सोपी पद्धत :

(a) करांचे सकल देशांतर्गत उत्पन्नाशी प्रमाण

(b) सर्वोच्च कर दर

(c) कर लागू होण्याची कमीतकमी उत्पन्न पातळी

(d) उत्पन्न वजावटीची सर्वात जास्त मर्यादा

पर्यायी उत्तरे :

(1) (b) (2) (a) (3) (d) (4) (c)

The easiest way to find out a tax burden is :

(a) Tax to GDP ratio

(b) Highest rate of tax

(c) Minimum income slab to which a tax becomes applicable

(d) Maximum Income exemption limit

Answer options :

(1) (b) (2) (a) (3) (d) (4) (c)

---

74. अकराव्या पंचवार्षिक योजना आराखड्याचे शिर्षक ________ हे होते.

(1) जलद आर्थिक वृद्धीच्या दिशेने

(2) जलद आणि अधिक सर्वसमावेशक वृद्धीकडे

(3) जलद, अधिक सर्वसमावेशक आणि शाश्वत विकासाकडे

(4) वरीलपैकी एकही नाही

The approach to the 11th plan document was entitled as ________.

(1) Towards Faster Economic Growth

(2) Towards Faster and more Inclusive Growth

(3) Towards Faster more Inclusive and Sustainable Growth

(4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

75. विदेश व्यापार महासंचालकाकडून "निर्यात बंधू" ही योजना यासाठी राबवली जाते :

(a) नविन/संभाव्य निर्यातदार घडविणे.

(b) सूक्ष्म, मध्यम उद्योगांचे उत्पादनातील व रोजगार निर्मितीतील सामरिक महत्व लक्षात घेणे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) फक्त बरोबर आहे. (2) (b) फक्त बरोबर आहे.

(3) (a) व (b) दोन्ही बरोबर आहेत. (4) (a) व (b) दोन्हीही चूक आहेत.

"Niryat Bandhu" Scheme is implemented by DGFT for :

(a) Mentoring New/potential exporters.

(b) Considering strategic significance of SMEs in manufacturing and Employment Generation.

Answer options :

(1) (a) only is correct (2) (b) only is correct

(3) Both (a) and (b) are correct (4) Both (a) and (b) are incorrect

---

76. परकीय व्यापार धोरण 2009 - 14 नुसार कोणत्या भांडवली वस्तूंसाठी शुन्य आयात शुल्क धोरण स्विकारण्यात आले ?

(1) कृषी व सल्न उत्पादने (2) अभियांत्रिकी व इलेक्ट्रॉनिक्स उत्पादने

(3) इलेक्ट्रॉनिक्स व रासायनिक उत्पादने (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

For which Capital goods Foreign Trade Policy 2009 - 14 has allowed zero duty import ?

(1) Agriculture and allied products (2) Engineering and Electronics products

(3) Electronic and Chemical products (4) None of the above

---

77. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) कंपन्यांना कॉर्पोरेशन टॅक्स त्या नफा कमवत असतील किंवा नसतील तरी भरावा लागतो.

(b) कॉर्पोरेशन टॅक्सचे दर देशी व विदेशी कंपन्यांसाठी वेगवेगळे आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) दोन्ही (a) व (b) (4) कोणतेही नाही.

Which of the following two statements is **correct** ?

(a) The companies have to pay Corporation Tax whether they earn profit or not.

(b) The rates of Corporation Tax are different for domestic companies and for foreign companies.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (a) and (b) (4) Neither

---

78. जलद औद्योगिक विकासासाठी आवश्यक औद्योगिकरण साध्य करण्याकरिता अवजड उद्योगांमधील गुंतवणूकीवर भर देण्याविषयीची रणनीति म्हणजे :

(1) गांधी प्रतिमान (2) नव - गांधी प्रतिमान

(3) महालनोबिस प्रतिमान (4) मार्क्स प्रतिमान

The strategy emphasised investment in heavy industries to achieve industrialization which was assumed to be the basic condition for rapid economic development is known as :

(1) Gandhinan Model (2) Neo - Gandhian Model

(3) Mahalnobis Model (4) Marxian Model

---

79. (a) थेट विदेशी गुंतवणूकीच्या प्रस्तावास रिजर्व बँक मान्यता देत असते.

(b) थेट विदेशी गुंतवणूकीच्या प्रस्तावास परकिय गुंतवणूक प्रोत्साहन मंडळ (FIPB) मान्यता देत असते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (b) दोन्ही बरोबर आहेत (2) (a) फक्त बरोबर आहे.

(3) (b) फक्त बरोबर आहे. (4) (a) आणि (b) दोन्हीही चूक आहेत.

(a) Foreign Direct Investment (FDI) proposals are approved by the RBI.

(b) Foreign Direct Investment (FDI) proposals are approved by the Foreign Investment Promotion Board (FIPB).

Answer options :

(1) Both (a) and (b) are correct (2) (a) only is correct

(3) (b) only is correct (4) both (a) and (b) are incorrect

---

80. भारताच्या पहिल्या पंचवार्षिक योजना काळात व्यापारतोलातील एकूण तूट किती होती ?

(1) ₹ 530.6 कोटी (2) ₹ 536.6 कोटी (3) ₹ 541.9 कोटी (4) ₹ 552.1 कोटी

What was the overall deficit in the balance of trade during the First Five Year Plan in India ?

(1) ₹ 530.6 crores (2) ₹ 536.6 crores (3) ₹ 541.9 crores (4) ₹ 552.1 crores

---

81. सर्व शिक्षा अभियान यांच्याकडून राबविले जाते.

(1) केंद्र शासन फक्त

(2) राज्य शासन फक्त

(3) केंद्र आणि राज्य शासन दोन्हीही

(4) वरीलपैकी नाही

Sarva Shiksha Abhiyan is implemented by :

(1) Central Government only

(2) State Government only

(3) Both Central and State Governments

(4) None of these

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

82. 2009 - 10 मध्ये महसूली तूट एकूण स्थूळ राष्ट्रीय उत्पादनाच्या (GDP) सुमारं किती टक्के होती ?

(1) 3.2% (2) 4.2% (3) 5.2% (4) 6.2%

In 2009 - 10 what was roughly the proportion of Revenue deficit to GDP in India ?

(1) 3.2% (2) 4.2% (3) 5.2% (4) 6.2%

---

83. दहाव्या पंचवार्षिक योजनेच्या तुलनेत अकराव्या पंचवार्षिक योजनेअंतर्गत कृषि क्षेत्राचा सकल उत्पन्न दर कुठपासून कुठपर्यंत वाढला ?

(a) 2.0% ते 4.0% (b) 3.7% ते 4.5%

(c) 5.7% ते 8% (d) वरीलपैकी कुठलाही नाही

पर्यायी उत्तरे :

(1) (c) (2) (d) (3) (a) (4) (b)

The Agricultural GDP growth rate accelerated in the 11th plan from its average rate in the 10th plan from :

(a) 2.0% to 4.0% (b) 3.7% to 4.5%

(c) 5.7% to 8% (d) None of the above

Answer options :

(1) (c) (2) (d) (3) (a) (4) (b)

---

84. पुढील क्षेत्रांची त्यांच्या वास्तव स्थूल देशांतर्गत उत्पादनांतील हिश्श्याच्या टक्केवारीनुसार घटत्या क्रमाने मांडणी करा.

(a) कृषी (b) उद्योग (c) सेवा

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b), आणि (c) (2) (b), (c) आणि (a) (3) (c), (b) आणि (a) (4) (b), (a) आणि (c)

Arrange the sectors in descending order of their percentage share in real GDP.

(a) Agriculture (b) Industry (c) Services

Answer options :

(1) (a), (b), and (c) (2) (b), (c) and (a) (3) (c), (b) and (a) (4) (b), (a) and (c)

---

85. इ.स. 2000 - 10 या कालावधीत भारतात थेट विदेशी गुंतवणूक करण्यात खालील देशांची उतरत्या भाजणीत क्रमवारी लावा. देश आहेत, मॉरिशस, सिंगापूर, यु.के, यु.एस.ए.

(1) मॉरिशस, सिंगापूर, यु.के, यु.एस.ए.
(2) मॉरिशस, यु.एस.ए., सिंगापूर, यु.के.
(3) मॉरिशस, सिंगापूर, यु.एस.ए., यु.के.
(4) मॉरिशस, यु.के., सिंगापूर, यु.एस.ए.

Rank the countries in descending order in terms of the Foreign Direct Investment India received from them over the period 2000 - 10, countries : Mauritius, Singapore, U.K. and U.S.A.

(1) Mauritius, Singapore, U.K, U.S.A.
(2) Mauritius, U.S.A, Singapore, U.K.
(3) Mauritius, Singapore, U.S.A, U.K.
(4) Mauritius, U.K, Singapore, U.S.A.

---

86. पुढील विधानांचा विचार करा.

(a) 1951 पासूनचा प्रतिकूल व्यवहारशेष
(b) जून 1966 मधील रुपयाचे अवमूल्यन

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) व (b) चूक आहेत.
(2) (a) व (b) बरोबर असून (a) हे (b) चे काही अंशी कारण होते.
(3) (a) व (b) बरोबर असून (a) हे (b)चे कारण नव्हते.
(4) (a) व (b) एकमेकांशी संबंधित नाहीत.

Consider the following statements.

(a) Adverse Balance of payments since 1951.
(b) Devaluation of rupee in June, 1966.

Answer options :

(1) (a) and (b) are incorrect.
(2) (a) and (b) are correct, (a) was partly responsible for (b).
(3) (a) and (b) are correct but (a) was not the reason for (b).
(4) Both (a) and (b) are unrelated.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

87. करेतर महसूलात याचा समावेश होतो :

(a) व्याज प्राप्ती (b) लाभांश व नफा (c) अनुदान

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) फक्त (2) (a) व (b) फक्त

(3) (a) व (c) फक्त (4) वरील सर्व

Non - Tax revenue consists of :

(a) Interest Receipts (b) Dividends and Profits (c) Grants - in - aid

Answer options :

(1) (a) only (2) (a) and (b) only

(3) (a) and (c) only (4) All of the above

---

88. (a) राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य मोहीम (NRHM) 2015 मधे सुरू करण्यात आली.

(b) NRHM चा हेतू आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण कार्यक्रमांना बळकटी देणे हा आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) फक्त बरोबर आहे. (2) (b) फक्त बरोबर आहे.

(3) (a) आणि (b) दोन्हीही बरोबर आहेत. (4) (a) आणि (b) दोन्हीही चूक आहेत.

(a) National Rural Health Mission (NRHM) was launched in 2015.

(b) NRHM aimed at strengthening health and family welfare programmes.

Answer options :

(1) (a) only is correct (2) (b) only is correct

(3) Both (a) and (b) are correct (4) Both (a) and (b) are incorrect

---

89. (a) व्याज देणे हा महसूली योजनाबाह्य खर्च आहे.

(b) सार्वजनिक उपक्रमांना दिलेले कर्ज हे भांडवली योजनेतंर्गत खर्च आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) फक्त बरोबर आहे. (2) (b) फक्त बरोबर आहे.

(3) (a) व (b) दोन्ही बरोबर आहेत. (4) (a) व (b) दोन्ही चूक आहेत.

(a) Interest payment is non-plan revenue expenditure.

(b) Loans to public enterprises is a plan capital expenditure.

Answer options :

(1) (a) only is correct (2) (b) only is correct

(3) Both (a) and (b) are correct (4) Both (a) and (b) are incorrect

---

90. पुढील दोन पैकी कोणते विधान **योग्य** आहे ?

(a) भारतीय रुपयाचे अवमूल्यन, पूर्ण परिवर्तनियतेकडे प्रथम पाऊल होते.

(b) भारताने चालू खात्यावरील पूर्ण परिवर्तनियता 19 ऑगस्ट, 1995 रोजी स्वीकारली.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्हीही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) Devaluation of Indian rupee was a first step towards full convertibility.

(b) India achieved full convertibility on current account on August 19, 1995.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

91. भारतीय रेल्वे संदर्भात हे विधान सत्य आहे.

(a) रेल्वे वाहतूकीचा बाजार हिस्सा थोडासाच वाढला आहे.

(b) अपुरे क्षमता जाळे आणि पायाभूत सुविधा या समस्यांचा रेल्वेस सामना करावा लागतो.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (b) दोन्ही बरोबर आहे. (2) (a) आणि (b) दोन्ही चूक आहे.

(3) (a) फक्त बरोबर आहे. (4) (b) फक्त बरोबर आहे.

What is true regarding Indian Railways ?

(a) Market share of rail transport has marginally risen.

(b) Railways face the problems of inadequate capacity network and infrastructure.

Answer options :

(1) Both (a) and (b) are correct (2) Both (a) and (b) are incorrect

(3) (a) only is correct (4) (b) only is correct

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

92. भारतामध्ये राज्य घटनेच्या कोणत्या दुरुस्तीनुसार विकेंद्रित नियोजनाला सुरुवात होऊन विकास योजना तयार करण्याची जबाबदारी आणि अधिकार पंचायतींना देण्यात आले?

(1) चौसष्टावी (2) त्र्याहत्तरावी

(3) चौऱ्याहत्तरावी (4) त्र्याहत्तरावी व चौऱ्याहत्तरावी.

Which Constitutional Amendment begins the new era of decentralized planning in India and has given powers and responsibilities to Panchayats for preparation of development plans ?

(1) 64th (2) 73rd

(3) 74th (4) 73rd and 74th

---

93. कुठल्या वित्त आयोगाने प्रथमच अशी सूचना केली की केंद्र सरकारच्या एकूण महसूली उत्पन्नातून राज्य सरकारांना दिला जाणारा हिस्सा 37.5% टक्क्यांपर्यंतच सीमित केला जावा?

(a) 10 वा वित्त आयोग (b) 11 वा वित्त आयोग

(c) 12 वा वित्त आयोग (d) 13 वा वित्त आयोग

पर्यायी उत्तरे :

(1) (b) (2) (d) (3) (a) (4) (c)

Which Finance Commission for the 1st time recommended a ceiling on all revenue account transfers from the Centre to the States at 37.5% of Centres gross tax revenue receipts ?

(a) 10th Finance Commission (b) 11th Finance Commission

(c) 12th Finance Commission (d) 13th Finance Commission

Answer options :

(1) (b) (2) (d) (3) (a) (4) (c)

---

94. मानव विकास निर्देशांक हा __________ वर आधारित आहे.

(1) दरडोई उत्पन्न

(2) दरडोई उत्पन्न, सरासरी आयुमर्यादा आणि प्रौढ साक्षरता

(3) सरासरी आयुमर्यादा, प्रौढ साक्षरता आणि संयुक्त प्रवेशदर

(4) सरासरी आयुमर्यादा, प्रौढ साक्षरता, संयुक्त प्रवेशदर, आणि वास्तव स्थूल राष्ट्रीय उत्पादन

Human Development Index (HDI) is based on :

(1) Per Capita Income

(2) Per Capita Income, Life Expectancy and Adult Literacy.

(3) Life Expectancy, Adult Literacy and Combined Enrolment Ratio.

(4) Life Expectancy, Adult Literacy, Combined Enrolment ratio, and Per Capita Real GDP.

---

95. (a) परकीय चलन व्यवस्थापन कायदा (FEMA) ची जागा परकीय चलन नियमन कायदा (FERA) ने घेतली.

(b) फेमा कायद्याचे उद्दिष्ट परकीय चलनविषयक कायद्याचे बळकटीकरण करणे हे होते.

(c) फेमा कायद्याचे उद्दिष्ट हे परकीय चलन बाजाराचा पद्धतशीर विकास करणे हे होते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) वरील (a), (b), आणि (c) बरोबर आहेत. (2) (b) आणि (c) फक्त बरोबर आहेत.

(3) (b) आणि (a) फक्त बरोबर आहेत. (4) वरील (a), (b), आणि (c) चुकीचे आहेत.

(a) Foreign Exchange Management Act (FEMA) was replaced by the Foreign Exchange Regulation Act (FERA).

(b) FEMA aimed at consolidating foreign exchange laws.

(c) FEMA aimed at promoting orderly development of foreign exchange market.

Answer options :

(1) All (a), (b), and (c) are correct (2) (b) and (c) only are correct

(3) (b) and (a) only are correct (4) All (a), (b), and (c) are incorrect

---

96. कोणत्या उद्योगाचा निर्यात मिळकतीतील वाटा 1990 - 91 ते 2009 - 10 दरम्यान 8% वरून 1.9% इतका मोठ्या प्रमाणात घसरला ?

(1) कृषी उद्योग (2) चमडे व चमडा उत्पादने

(3) रसायन उद्योग (4) वरीलपैकी एकही नाही

Which industry's share in export earnings declined steeply from 8% to 1.9% during 1990 - 91 to 2009 - 10 ?

(1) Agriculture Industry (2) Leather and Leather Manufacturers

(3) Chemical Industries (4) None of the above

---

97. भारतातील कोणत्या राज्याने पहिल्यांदा विकेंद्रीत नियोजन अंगिकारले ?

(1) कर्नाटक (2) महाराष्ट्र (3) गुजरात (4) राजस्थान

Which was the first state to initiate decentralization of planning in India ?

(1) Karnataka (2) Maharashtra (3) Gujarat (4) Rajasthan

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

98. (a) दहाव्या योजनेदरम्यान सरकारच्या भूमिकेची नव्याने व्याख्या केली गेली.

(b) परंतु अकराव्या योजनेत समानता आणि सामाजिक न्याय याच्या खात्रीची गरज यावर भर देण्यात आला, दहाव्या योजनेत नाही.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) फक्त बरोबर आहे. (2) (b) फक्त बरोबर आहे.

(3) (a) आणि (b) दोन्ही बरोबर आहेत. (4) (a) आणि (b) दोन्ही चूक आहेत.

(a) The role of government was redefined during the Tenth Plan.

(b) However, the need for ensuring equity and social justice was emphasised during the Eleventh Plan and not in the Tenth Plan.

Answer options :

(1) (a) only is correct (2) (b) only is correct

(3) Both (a) and (b) are correct (4) Both (a) and (b) are incorrect

---

99. तेंदुलकर समितीच्या दारिद्र्य रेषेवर आधारित सरकारी अंदाजानुसार 2009 -10 साली किती टक्के लोकसंख्या दारिद्र्य रेषेखाली होती ?

(a) 29.8% (b) 27.0% (c) 26.5% (d) 28.2%

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) (2) (c) (3) (b) (4) (d)

In the year 2009 -10 what percentage of population according to the official estimates of poverty line based on the Tendulkar Committee poverty line was living below poverty line ?

(a) 29.8% (b) 27.0% (c) 26.5% (d) 28.2%

Answer options :

(1) (a) (2) (c) (3) (b) (4) (d)

---

100. (a) 1992 - 93 मधे दुहेरी विनिमय दर व्यवस्था सुरू करण्यात आली.

(b) भारताने रुपयाची आंशिक परिवर्तनियता स्विकारली.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) हे धोरण आणि (b) हा परिणाम आहे.

(2) (b) हे धोरण आणि (a) हा परिणाम आहे.

(3) (a) व (b) हे दोन्हीही एकमेकांशी निगडीत नाहीत.

(4) (a) आणि (b) दोन्हींची शिफारस जागतिक व्यापार संघटनेने केली होती.

(a) The dual exchange rate system was introduced in 1992 - 93.

(b) India adopted partial covertibility of rupee.

Answer options :

(1) (a) is a policy and (b) is a result.

(2) (b) is a policy and (a) is a result.

(3) Both (a) and (b) are unrelated.

(4) Both (a) and (b) were suggested by the WTO.

- o 0 o -

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वत:बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलत: प्रयत्न केले?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर

(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) राजा राममोहन रॉय" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल, यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

SEAL